

**ARBETSLIVS- OCH
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS
BETÄNKANDE 13/2006 rd**

**Regeringens proposition med förslag till lagar
om registrering av fartygsbesättning och om
ändring av 4 och 77 § i sjömanslagen**

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 25 oktober 2006 en proposition med förslag till lagar om registrering av fartygsbesättning och om ändring av 4 och 77 § i sjömanslagen (RP 239/2006 rd) till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Tarja Kröger, arbetsministeriet

- överingenjör Harri Halme, social- och hälsovårdsministeriet
- sjöfartsråd Aila Salminen, kommunikationsministeriet
- jurist Maarit Mikkonen, Sjöfartsverket
- ordförande Simo Zitting, Finlands Sjömans-Union
- juridisk ombudsman Minna Etu-Seppälä, Finlands Rederiförening rf
- verkställande direktör Olof Widén, Fraktfartygsföreningen rf
- dataombudsman Reijo Aarnio, dataombudsmannens byrå.

PROPOSITIONEN

I den föreslagna lagen om registrering av fartygsbesättning finns bestämmelser om skyldigheten för ett fartygs befälhavare att se till att det förs ett besättningsregister ombord på fartyget. Enligt förslaget innehåller lagen också bestämmelser om redarens skyldighet att anmäla tiderna för sina anställda sjömäns sjötjänst till Sjöfartsverkets sjömansregister och om sjömäns rätt att få veta vilka uppgifter som har registrerats i sjömansregistret.

I sjömanslagens bestämmelse om arbetsavtal föreslås heltäckande regler för vilka uppgifter som skall framgå av ett arbetsavtal. Vidare föreslås i lagen bestämmelser om förtroendemännens rätt att få motsvarande uppgifter om de arbetstagare som de företräder.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Propositionen innebär att det föråldrade systemet med mönstring och disciplin för sjömän slopas och att en ny lag om registrering av fartygsbesättning stiftas. Avsikten med systemet med mönstring av sjömän har varit att se till att sjömannens arbetsavtal är sakliga och att sjömannen förstår vilket slags avtal de förbinder sig att följa. Dessutom har mönstringsförrättaren kontrollerat sjömannens kompetens och hälsa samt samlat in uppgifter för myndighetsbehov.

Mönstringssystemet har förlorat sin betydelse när sjömannens arbetslagstiftning och anställningstrygghet har förbättrats. En del av mönstringsförrättarens uppgifter har genom ny lagstiftning överförts på redaren eller fartygets befälhavare. Det har inte alltid varit möjligt att ordna mönstring när fartygspersonalen bytts ut och mönstringen har därför inte kunnat leva upp till de krav som ställts på systemet. Mönstringen har dessutom orsakat onödiga kostnader för alla rederier och särskilt för dem som har fartyg med en stor personal.

Myndigheternas rätt till information föreslås säkerställas genom en lag om registrering av fartygsbesättning. Lagen förpliktar fartygets befälhavare att föra besättningsregister över dem som vid varje tidpunkt arbetar ombord på ett fartyg. Redarna i sin tur förpliktas att lämna uppgifter om fartygspersonalens anställningsförhållande för registrering i Sjöfartsverkets sjömansregister. Samtidigt föreskrivs också om sjömannens rätt att få information ur sjömansregistret. I sjömanslagen föreslås bestämmelser om minimikraven på arbetsavtal samt om förtroendemannens rätt att få uppgifter om de sjömän han eller hon företräder.

Utifrån utredningen finner utskottet propositionen behövlig och ändamålsenlig. Utskottet förordar lagförslaget med följande tekniska ändringsförslag.

*Detaljmotivering***1. Lag om registrering av fartygsbesättning**

8 §. Behandling av uppgifter i sjömansregistret. Enligt paragrafens 2 mom. stadgas i personuppgiftslagen om Sjöfartsverkets rätt att ta ut en avgift. Enligt 26 § 3 mom. i personuppgiftslagen får den registeransvarige uppbära en ersättning för lämnande av information endast om det har förflutit mindre än ett år sedan den registrerade senast fick kontrollera uppgifterna i registret. För att förbättra paragrafens informationsvärde föreslår utskottet att hänvisningen till personuppgiftslagen ersätts med en bestämmelse enligt vilken Sjöfartsverket får uppbära ersättning bara om det har förflutit mindre än ett år sedan den registrerade fick ett registerutdrag med sina uppgifter.

2. Lag om ändring av 4 och 77 § i sjömanslagen

4 §. Arbetsavtalets form och innehåll. I sjömanslagens 4 § finns bestämmelser om hur arbetsavtal ingås samt om dess form. I paragrafens 3 mom. finns en informativ bestämmelse med en hänvisning till lagen om registrering av fartygsbesättning. Bestämmelsen gäller redarens förpliktelser när en arbetstagare flyttar från ett fartyg till ett annat. Utskottet föreslår vissa ändringar i paragrafen för att göra den tydligare.

En flytt från ett fartyg till ett annat är ett villkor i arbetsavtalet och avtal kan träffas om saken. Men sjömannens arbetsavtal är ofta bundna till ett bestämt rederi. Arbetsavtalets villkor om flytt mellan fartyg kan vara vagt formulerat och flytten hör till arbetsgivarens arbetsledningsrätt. Sjöfartsverket ska underrättas också när en arbetstagare med stöd av arbetsgivarens direktionrätt flyttas från ett fartyg till ett annat.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår arbetslivs- och jämställdhetsutskottet vördsamt

att lagförslagen godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om registrering av fartygsbesättning

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1—7 §
(Som i RP)

8 §

Behandling av uppgifter i sjömansregistret

(1 mom. som i RP)

Sjöfartsverket har rätt att ta ut en avgift för utdrag ur sjömansregistret (utesl.). Avgiften fastställs i enlighet med lagen om grunderna för av-

gifter till staten (150/1992). Sjöfartsverket får uppbära en ersättning för lämnande av information om den som ber om uppgiften endast om det har förflutit mindre än ett år sedan vederbörande senast fick ett utdrag med sina uppgifter ur registret.

(3 mom. som i RP)

9—12 §
(Som i RP)

2.

Lag

om ändring av 4 och 77 § i sjömanslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sjömanslagen av den 7 juni 1978 (423/1978) 4 § och fogas till 77 § ett nytt 3 mom. som följer:

4 §

Arbetsavtalets form och innehåll

(1 och 2 mom. som i RP)

Om en arbetstagare under avtalets giltighetstid flyttar från ett fartyg till ett annat skall Sjöfartsverket meddelas detta enligt vad som före-

AjUB 13/2006 rd — RP 239/2006 rd

skrivs i lagen om registrering av fartygsbesättning (/).

(4 och 5 mom. som i RP)

77 §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

Helsingfors den 1 december 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jukka Gustafsson /sd
vordf. Anne Holmlund /saml
medl. Sari Essayah /kd
Susanna Haapoja /cent
Anneli Kiljunen /sd
Esa Lahtela /sd
Pehr Löf /sv
Rosa Meriläinen /gröna
Riikka Moilanen-Savolainen /cent

Markus Mustajärvi /vänst
Terhi Peltokorpi /cent (delvis)
Leena Rauhala /kd
Jukka Roos /sd
Tero Rönkä /sd
Arto Satonen /saml
Kimmo Tiilikainen /cent
Pekka Vilkkunen /cent
ers. Paula Risikko /saml (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Ritva Bäckström.